

Opwekken van de eisprong

Ovulatie inductie

www.nwz.nl

Noordwest
Ziekenhuisgroep

Inhoud

Hoe wordt de eisprong opgewekt?	3
Eisprong opwekken met Clomifeencitraat	4
Eisprong opwekken met FSH-injecties	7
Psychische belasting	9
Uw vragen	9

In overleg met uw gynaecoloog wordt de eisprong opgewekt (ovulatie inductie). Dit betekent dat de eisprong met medicijnen wordt gestimuleerd. In deze brochure vindt u hier meer uitleg over. Ook vindt u in deze brochure de instructies voor uw voorbereiding op de behandeling.

Uw arts in Noordwest Ziekenhuisgroep

Noordwest Ziekenhuisgroep is een topklinisch opleidingsziekenhuis. U krijgt niet alleen te maken met de gynaecoloog, maar ook met arts-assistenten. Waar in deze folder gynaecoloog staat, kunt u daarom ook arts-assistent lezen. Een arts-assistent is een volledig bevoegde arts - al dan niet in opleiding tot gynaecoloog - die u onder verantwoordelijkheid van en in nauw overleg met de gynaecoloog onderzoekt en behandelt.

■ Hoe wordt de eisprong opgewekt?

De eisprong kan op verschillende manieren opgewekt worden:

- met het medicijn Clomifeencitraat
- met FSH-injecties
- met een operatie

Clomifeencitraat

Als u geen eisprong heeft, adviseert de gynaecoloog als eerste het medicijn Clomifeencitraat. Dit medicijn stimuleert de rijping van een eikel in de eierstokken. U neemt 5 dagen per menstruatiecyclus tabletten in.

Controle

Vaak moet eerst nog worden gezocht naar de juiste dosering. De gynaecoloog controleert tijdens de behandeling daarom goed of het medicijn wel (goed) werkt en of er een eikel rijpt. Om dit te controleren krijgt u 1 of meerdere echo's en eventueel bloedonderzoek.

Kans op zwangerschap

Bij de behandeling met Clomifeencitraat krijgt ongeveer 80% van de vrouwen een eisprong. Ruim de helft van deze vrouwen wordt zwanger. Bij sommige vrouwen werkt Clomifeencitraat helemaal niet.

Mogelijke risico's en complicaties

- bij langer gebruik van Clomifeencitraat kunnen de eierstokken ongevoelig worden. Dit wordt Clomifeencitraat-resistentie genoemd. Vaak is Clomifeencitraat alleen dan niet voldoende om een eisprong op te wekken
- de kans op een meerlingzwangerschap is licht verhoogd

FSH-injecties

Werkt Clomifeencitraat niet? Dan wordt de dosis verhoogd. Werkt het medicijn ook bij de hoogste dosering niet? Dan kan de eisprong worden opgewekt met FSH-injecties. Dit zijn injecties met hormonen die de rijping van de eicel stimuleren.

Kans op zwangerschap

Bij de behandeling met FSH-injecties is 60% van de vrouwen na 1 jaar zwanger. Na 2 jaar is 80% van de vrouwen zwanger.

Mogelijke risico's en complicaties

De kans op een meerlingzwangerschap is licht verhoogd.

Operatie

Soms kan een kijkoperatie (LEO procedure) de kans op een eisprong vergroten. Als u hiervoor in aanmerking komt, bespreekt uw gynaecoloog dit met u.

■ Eisprong opwekken met Clomifeencitraat

Hieronder vindt u uitleg over de behandeling en de instructies voor uw voorbereiding. Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt.

Bel de polikliniek gynaecologie op de 1e dag van de menstruatie

Neem op de 1e dag van de menstruatie telefonisch contact op met de polikliniek gynaecologie. U herkent de 1e menstruatiedag aan helderrood bloedverlies. De 1e dag van de menstruatie is ook de 1e dag van uw menstruatiecyclus, oftewel de 1e cyclusdag.

Wat doet u als u er geen menstruatie op gang komt?

Komt er geen menstruatie op gang? Doe dan eerst een zwangerschapstest. Is de test negatief en bent u dus niet zwanger? Start dan met de tabletten progesteron die uw gynaecoloog voorgeschreven heeft. Door deze hormonen komt uw menstruatie na enkele dagen wel op gang. Enkele dagen na de laatste tablet krijgt u helderrood bloedverlies. Dit is de 1e dag van de menstruatie en ook de 1e dag van uw menstruatiecyclus. U neemt dan telefonisch contact op met de polikliniek gynaecologie om een afspraak te maken voor een echo op de 10e cyclusdag.

Wanneer neemt u Clomifeencitraat in?

Op de 3e tot en met de 7e cyclusdag neemt u dagelijks op een vaste tijd 1 tablet Clomifeencitraat in.

Controle

U krijgt eerst per tablet een dosis van 50 mg. Als na 1 of meer controles - echo en/of bloedonderzoek - tijdens de eerste menstruatiecyclus blijkt dat er nog geen eisprong op gang komt, wordt de dosis zo nodig verhoogd.

We adviseren u om uw menstruatiecyclus in uw agenda of een speciale app bij te houden. U krijgt hier van uw gynaecoloog uitleg over.

Hoe verder na de eerste cyclus?

Blijkt uit bloedonderzoek dat u een eisprong heeft gehad en is bekend welke

dosis in uw geval voldoende is? Dan neemt u de tabletten Clomifeencitraat vervolgens elke menstruatiecyclus in. Net als bij de eerste cyclus doet u dit weer op de 3e tot en met 7e cyclusdag, op een vast tijdstip.

Temperatuurcurve

Mogelijk vraagt uw gynaecoloog een temperatuurcurve bij te houden. Dit betekent dat u elke dag vóór het opstaan uw temperatuur opneemt. Na de eisprong is uw temperatuur namelijk iets verhoogd. De curve kan zo nodig worden aangevuld met bloedonderzoek.

Wanneer stopt u met Clomifeencitraat?

Na 6 maanden is er een evaluatiegesprek over de behandeling.

U stopt met de medicijnen als u zwanger bent.

Zwanger?

Blijft de menstruatie uit? Doe dan 16 dagen na de eisprong een zwangerschapstest. Is de test positief en bent u dus zwanger? Neem dan contact op met de polikliniek gynaecologie. U maakt dan een afspraak voor de 1e zwangerschapsecho bij 7 tot 8 weken. (Dit is 5 tot 6 weken na de eisprong.) Dit is een vaginale echo.

Adviezen voor het dagelijks leven bij zwangerschap vindt u in de folder 'Zwanger!' (RIVM).

Vervolg na 6 maanden

Bent u na 6 maanden nog niet zwanger? Dan hebben u en uw partner een evaluatiegesprek met uw gynaecoloog. Tijdens dit gesprek bespreekt de gynaecoloog ook met u of aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn. Had u tijdens de behandeling met Clomifeencitraat een regelmatige menstruatiecyclus? Dan adviseert de gynaecoloog om nog 6 maanden met de behandeling met Clomifeencitraat door te gaan en een spontane zwangerschap

af te wachten. Bent u na 12 maanden nog niet zwanger? Dan bespreekt de gynaecoloog met u of u op FSH-injecties wilt overstappen.

■ Eisprong opwekken met FSH-injecties

Hieronder vindt u uitleg over de behandeling en de instructies voor uw voorbereiding. Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt.

Bel de polikliniek gynaecologie op de 1e dag van de menstruatie

Neem op de 1e dag van de menstruatie telefonisch contact op met de polikliniek gynaecologie. U herkent de 1e menstruatiedag aan helderrood bloedverlies. De 1e dag van de menstruatie is ook de 1e dag van uw menstruatiecycclus, oftewel de 1e cyclusdag. U maakt een afspraak voor een vaginale echo. Uw gynaecoloog vertelt u wanneer de 1e echo moet plaatsvinden. Het is belangrijk dat uw blaas bij het maken van de echo zo leeg mogelijk is. Wilt u daarom voor de echo eerst nog goed uitplassen?

Wanneer start u met de FSH-injecties?

U geeft zichzelf vanaf de 3e dag van de menstruatie, oftewel de 3e cyclusdag, dagelijks een injectie met een kleine hoeveelheid gonadotrofine. Uw gynaecoloog spreekt de dosering met u af. Gonadotrofine is een hormoon dat de rijping van 1 eicel in de eierstok stimuleert. U kunt de injecties het beste op een vast tijdstip tussen 16:00 en 22:00 uur toedienen. U krijgt van een polikliniekassistente uitleg over het toedienen van de injecties. U kunt de instructies nalezen in een folder die u meekrijgt.

Wat doet u als u er geen menstruatie op gang komt?

Komt er geen menstruatie op gang? Doe dan eerst een zwangerschapstest. Is de test negatief en bent u dus niet zwanger? Start dan met de tabletten progesteron die uw gynaecoloog voorgeschreven heeft. Door deze hormonen komt uw menstruatie na enkele dagen wel op gang. Enkele dagen na de laatste tablet krijgt u helderrood bloedverlies. Dit is de 1e dag van de menstruatie, oftewel de 1e cyclusdag.

Controle

De gynaecoloog controleert met vaginale echo's of er een eikel rijpt. Zo nodig wordt ook uw bloed onderzocht. Als de eikel groot genoeg is, geeft u zichzelf een injectie met het hCG-hormoon. Dit hormoon zorgt voor de eisprong. Het is belangrijk dat u op de dag van deze injectie gemeenschap heeft.

Als de eikel niet groot genoeg is

Als de eikel niet groot genoeg is, wordt de dosering eventueel verhoogd. U krijgt dan opnieuw een afspraak voor een echo. Dit alles wordt zo nodig meerdere keren herhaald, net zolang tot de eikel groot genoeg is. Soms duurt dit 2 weken. Maar het kan ook veel langer duren. U komt in principe om de 2 tot 4 dagen voor een echo.

Wanneer wordt de behandeling afgebroken?

- als er teveel eicellen rijpen wordt de behandeling afgebroken. U stopt met de FSH-injecties en u krijgt ook geen hCG-injectie. De kans op een meerling is anders te groot. U mag ook geen gemeenschap hebben. U krijgt dan voor de volgende menstruatiecyclus een **lagere** dosering FSH
- de behandeling wordt ook afgebroken als er géén eikel rijpt. U krijgt dan tijdens de volgende menstruatiecyclus een **hogere** dosering FSH

In beide gevallen kan het nodig zijn om opnieuw eerst een menstruatie op te wekken.

Hoe verder na de eerste cyclus?

U kunt 2 weken na de eisprong een spontane menstruatie verwachten. Neem op de 1e dag van uw menstruatie, oftewel de 1e cyclusdag, telefonisch contact op met de polikliniek gynaecologie. U maakt dan zoals eerder met uw gynaecoloog besproken, een afspraak voor de 1e vaginale echo.

Wanneer stopt u met de FSH-injecties?

Na 6 maanden is er een evaluatiegesprek over de behandeling. U stopt met de medicijnen als u zwanger bent.

Zwanger?

Blijft de menstruatie uit? Doe dan 16 dagen na de eisprong een zwangerschapstest. Is de test positief en bent u dus zwanger? Neem dan contact op met de polikliniek gynaecologie. U maakt dan een afspraak voor de 1e zwangerschapsecho bij 7 tot 8 weken. (Dit is 5 tot 6 weken na de eisprong.) Dit is een vaginale echo.

Adviezen voor het dagelijks leven bij zwangerschap vindt u in de folder ‘Zwanger!’ (RIVM).

Vervolg na 6 maanden

Bent u na 6 maanden nog niet zwanger? Dan hebben u en uw partner een evaluatiegesprek met uw gynaecoloog. Als er geen medische of andere bezwaren zijn, adviseert de gynaecoloog om nog 6 maanden met de behandeling door te gaan.

■ Psychische belasting

De behandeling om een eisprong op te wekken vraagt veel geduld en roept vaak veel emoties op. Denk aan de teleurstelling als een eisprong nog op zich laat wachten of als er toch een menstruatie optreedt. Wilt u hierover praten? Dan kunt u altijd bij uw gynaecoloog terecht. Zo nodig verwijst uw gynaecoloog u naar een maatschappelijk werker of psycholoog van het ziekenhuis.

■ Uw vragen

Met vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek gynaecologie van Noordwest Ziekenhuisgroep:

- locatie Alkmaar: telefoon 072 - 548 2240
- locatie Den Helder: telefoon 0223 - 69 6536

■ Notices

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie gynaecologie/verloskunde
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 242657

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl